

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0516U000942

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-12-2016

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванова Аріадна Вікторівна

2. Ivanova Ariadna Viktorivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 04.00.01

Назва наукової спеціальності: Загальна та регіональна геологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 08-12-2016

Спеціальність за освітою: 8.070703

Місце роботи здобувача: Інститут геологічних наук Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417182

Місцезнаходження: 01054, м. Київ, вул. О.Гончара, 55-б

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.162.02

Повне найменування юридичної особи: Інститут геологічних наук НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417182

Місцезнаходження: вул. О. Гончара 55-б, м. Київ, Київська обл., 01054, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут геологічних наук Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417182

Місцезнаходження: 01054, м. Київ, вул. О.Гончара, 55-б

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 38.21.17

Тема дисертації:

1. Генезис і еволюція солоного вугілля України та проблеми його освоєння
2. Genesis and evolution of high-chlorine coals of Ukraine and use problems

Реферат:

1. Дисертація присвячена обґрунтуванню концепції засолення органічної речовини вугілля в стадію седиментодіагенезу. На підставі комплексу показників, отриманих при аналізі геологічної будови досліджуваних об'єктів, фаціальних умов торфонакопичення, фізико-хімічних властивостей торфів і вугілля, петрохімічних характеристик вугілля, показано, що утворення солоного вугілля – закономірний наслідок певних умов геологічного минулого Землі, зокрема періодів активізації ендегенних процесів, що супроводжувалися трансгресіями й регресіями моря та інтенсивним вулканізмом. У всіх відомих випадках геоecологічні обстановки формування солоного вугілля характеризувалися наявністю джерела солей у торф'яну стадію. У паралічних басейнах таким джерелом була морська вода, в областях розвитку галогенних утворень – продукти їх руйнування, у регіонах із проявами активного магматизму – похідні магматичної і постмагматичної діяльності. Подальша еволюція солоного вугілля визначалася постдіагенетичними процесами, у першу чергу метаморфізмом, що вела до перетворення молекулярної й надмолекулярної

структури речовини вугілля. При відповідному тектонічному режимі, що визначає фізичні і реологічні властивості вугілля та гідрогеологічні умови вуглепородного масиву, відбувається втрата натрію у хлоридній і гуматній формах. Виходячи з концепції седиментодіагенетичного засолення вугілля можна ефективно вирішувати цілу низку геологічних завдань, таких як встановлення палеогеографічних умов торфонакопичення, прогнозування наявності солоного вугілля у тому чи іншому регіоні або геологічній формації, кореляцію геологічних подій і уточнення історії геотектонічного розвитку вугленосних басейнів, уточнення сольового балансу евапоритових басейнів та ін. Зокрема, підтверджене положення про морську воду як джерело засолення вугленосних покладів паралічного типу палеозойських прогинів України (Доно-Дніпровського, Львівсько-Волинського й Переддобруджинського). Підтверджується точка зору про інверсію Донбасу на рубежі С-Р (уральської фази тектогенезу). Обґрунтовується десцендентно-седиментаційний характер ранньопермського евапоритового басейну Доно-Дніпровського прогину, одним із джерел надходження солей у який була товща вугленосних покладів карбону, що руйнувалася. Геологічна й гносеологічна сторони феномену солоного вугілля мають і чисто прикладний інтерес, будучи тісно пов'язаними з технологічними завданнями його освоєння. Виходячи з аналізу форм зв'язку натрію й хлору з органічною речовиною бурого й кам'яного вугілля оцінюється доцільність застосування тих або інших методів знесолення. Акцентується увага на тій принциповій обставині, що буре й кам'яне вугілля вимагають різного підходу при розробці методів їх знесолення, тому що натрій, що утримується в них, має з органічною речовиною різні форми зв'язку.

2. The thesis is dedicated to the justification of the conception of salinization of coal organic matter at the sediment and diagenesis stages. It is demonstrated that formation of high-chlorine coals is a logical effect of certain conditions of geological past of the Earth, namely, periods of activation of endogenic processes followed by marine transgressions and regressions, and intense volcanicity on the basis the set of indicators obtained during the analysis of geological structure of studied objects, facial conditions of peat accumulation, physical and chemical properties of peats and coals, coal petrochemical characteristics. In all know cases geo-ecological conditions of high-chlorine coal formation were determined by the presence of a salt source at the peat stage. Such a source in paralic coal basins was sea water, in areas of development of halogenic formations - products of their decomposition, in active magmatism regions - derivatives of magmatic and postmagmatic activities. Further evolution of high-chlorine coals was determined by postdiagenetic processes, first of all by metamorphism causing transformation of the molecular and supermolecular structure of coal matter. Chloride and humate forms of sodium are lost under the corresponding tectonic state determining physical and rheological coal properties and hydro-geological conditions of the coal solid. On the basis of the conception of sediment and diagenetic salinization of coals, a wide range of various geological tasks can be solved, such as recovery of paleogeographical conditions of peat accumulation, prognosis of content of high-chlorine coals in various regions or geological formations, correlation of geological events and specification of the history of geotectonic development of coal bearing basins, specification of salt balance of evaporitic basins and etc. Particularly, a statement on sea water as a source of salinization of coal bearing depositions of the paralic type in Palaeozoic troughs of Ukraine (Dnieper-Donets, Lviv-Volyn and Pre-Dobrogea) was confirmed. It is confirmed the view point on Donbas inversion was at the turn of C-P (Ural stage of tectogenesis). It is justified descendent and sediment character of early Perm evaporate basin of Dnieper-Donets trough. One of salt sources were a decomposing layers of carbon coal bearing deposits. Geological and epistemological aspects of the high-chlorine coal phenomenon are of practical interest too, as its use are closely related to technological tasks. It is evaluated advisability of implementation of various desalinization methods basing on the analysis of forms of binding of sodium and chloride with brown and hard coal organic matters. It is emphasized in the thesis on the different approaches for use methods of desalinization of brown and hard coals, as sodium has different organic matter binding forms.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гожик Петро Феодосійович

2. Gozhyk Petro Feodosiovych

Кваліфікація: д.геол.н., 04.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Белевцев Рудольф Якович

2. Белевцев Рудольф Якович

Кваліфікація: д.геол.н., 04.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Узіюк Василь Іванович

2. Узіюк Василь Іванович

Кваліфікація: д.геол.н., 04.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Огар Віктор Володимирович

2. Огар Віктор Володимирович

Кваліфікація: д.геол.н., 04.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові

голови ради

Шовкопляс Володимир Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Шовкопляс Володимир Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.